

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD.61-1/04/MLM

Gdańsk, dnia 15 kwietnia 2004r.

DECYZJA nr RGD. 2/2004

Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz.U. Nr 86, poz. 804 ze zmianami) oraz stosownie do treści art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18, poz. 172 ze zmianami) - w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Spółce z o.o. Inwest Serwis Finanse w S uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosowanie przez skarżonego, we wzorcu zwanym – Ogólne Warunki Kontraktu – następujących postanowień:

1. **§ 5 pkt 3**, o treści; „*Wstępujący może odstąpić od Kontraktu przed utworzeniem Zgromadzenia Inwestorów. Wstępujący, który odstępuje od Kontraktu przed utworzeniem Zgromadzenia Inwestorów lub Uczestnik, który rezygnuje z uczestnictwa w Zgromadzeniu Inwestorów traci prowizję przygotowawczą*”;
2. **§ 5 pkt 7**, o treści; „*Uczestnik Zgromadzenia Inwestorów, który nie otrzymał Prawa Realizacji Przedmiotu Inwestycyjnego, może dokonać za zgodą I.S. Finanse zamiany Zestawu z niższego na wyższy (nie odwrotnie)...*”;
3. **§ 9 pkt 10**, o treści; „*Inwestorowi, któremu przyznano Prawo Realizacji Przedmiotu Inwestycyjnego, a który zrezygnował lub nie wpłacił w terminie kwoty wynikającej z zaoferowanych składek kompletnych, zostaje cofnięte Prawo Realizacji Przedmiotu Inwestycyjnego z równoczesnym odsunięciem go od trzech kolejnych aktów rezydualnych*”;
4. **§ 12 pkt 1**, o treści; „*Jeżeli powstanie zaległość w płaceniu składek inwestycyjnych, Inwestor zobowiązuje się do natychmiastowej spłaty na rzecz I.S. Finanse zaległości wraz z należnymi odsetkami w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki*”;
5. **§ 12 pkt 3b**, o treści; „*W stosunku do Inwestora, któremu nie przydzielono jeszcze Prawa do Realizacji Przedmiotu Inwestycyjnego, a który nie wpłacił dwóch składek miesięcznych I.S. Finanse może dokonać wykluczenia za*

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL./FAX (058 PREFIKS) 346-29-32, 346-29-33, 301-50-21

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

- Zgromadzenia Inwestorów, Inwestor otrzyma nominalny zwrot składek podstawowych w terminie 30 dni licząc od daty likwidacji Zgromadzenia Inwestorów, po potrąceniu należnych I.S. Finanse kosztów administracyjnych”;*
6. **§ 12 pkt 5**, o treści; *„W stosunku do Inwestora, któremu przydzielono Przedmiot Inwestycyjny, a nie wpłacił w terminie zaoferowanej ilości składek kompletnych zgodnie z § 9 pkt 5 zostaną naliczone odsetki w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki licząc od dnia wymagalności. Ostateczny termin dokonania wpłaty ustala się na trzydzieści dni, licząc od daty nadania na pocztę zawiadomienia o przydzieleniu Przedmiotu Inwestycyjnego. Niedotrzymanie powyższego terminu spowoduje cofnięcie prawa realizacji Przedmiotu Inwestycyjnego”;*
 7. **§ 13 pkt 1 i 2**, o treści; *„Inwestor, któremu nie przydzielono jeszcze Przedmiotu Inwestycyjnego, może wystąpić ze Zgromadzenia Inwestorów w dowolnym czasie pod warunkiem, że nie zalega z płatnościami składek i powiadomi o swym zamiarze Zarząd I.S. Finanse w formie pisemnej” – (pkt 1), „Inwestor otrzyma nominalny zwrot wpłaconych składek podstawowych w terminie 30 dni po likwidacji Zgromadzenia Inwestorów, po potrąceniu należnych I.S. Finanse kosztów administracyjnych” – (pkt 2),*
 8. **§ 15 pkt 2**, o treści; *„Jeżeli w ciągu dwóch kolejnych posiedzeń rezydualnych nie zostaną zebrane zasoby Zgromadzenia Inwestorów, pozwalające na przydział jednego Przedmiotu Inwestycyjnego, I.S. Finanse upoważniony jest do wstrzymania posiedzeń rezydualnych i przystąpienia do przedterminowej likwidacji Zgromadzenia Inwestorów lub do podjęcia innego rozwiązania, które najlepiej posłuży inwestorom Zgromadzenia Inwestorów i umożliwi dalsze funkcjonowanie w programie Inwestorom, którzy terminowo wypełnili swoje zobowiązania wobec I.S. Finanse.”;*
 9. **§ 17**, o treści; *„1. W ciągu trzech miesięcy licząc od terminu zakończenia planu składowego I.S. Finanse dokona ostatecznej likwidacji Zgromadzenia Inwestorów. 2. Zasoby jakie ewentualnie pozostaną po likwidacji Zgromadzenia Inwestorów, zostaną przeznaczone na a) pokrycie strat powstałych w Zgromadzeniu Inwestorów z powodów niezawinionych przez I.S. Finanse (np. niemożność wyegzekwowania zadłużenia od Inwestorów lub poręczycieli itp.) b) wypłatę składek podstawowych Inwestorom, którym nie został przydzielony Przedmiot Inwestycyjny, a którzy zrezygnowali lub zostali wykluczeni, zgodnie z zasadami określonymi w § 14 i 16. 3. Jeżeli pozostające w dyspozycji I.S. Finanse środki finansowe będą niewystarczające dla całkowitego rozliczenia wierzytelności w powyższej kolejności, regulowane będą proporcjonalnie do wysokości wpłat każdego Inwestora. 4. Jakikolwiek zmniejszenia się zasobów Zgromadzenia Inwestorów, wywołane przez zdarzenia nie przewidziane w niniejszym Kontrakcie, a niezależne od I.S. Finanse, obciążało będzie proporcjonalnie Inwestorów”.*

- wpisanych do rejestru postanowień wzorców uznanych za niedozwolone oraz nakazuje się zaniechania stosowania tej praktyki.

UZASADNIENIE

W dniu 20 listopada 2003r. Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w centrali Spółki z o.o. Inwest Serwis Finanse w G. Jednym z dokumentów uzyskanych w trakcie wykonanej kontroli był wzór umowy zawieranej z konsumentami (załącznik nr 3 do sprawozdania z kontroli), wraz z regulaminem zwanym „Ogólne Warunki Kontraktu”.

Wyniki dokonanego przeglądu warunków umownych zawartych w przedmiotowym regulaminie wskazywały, iż zapisy niektórych z nich są zbieżne z brzmieniem postanowień wzorców umownych, uznanych wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za sprzeczne z prawem konsumenckim i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Mając na uwadze te ustalenia, organ antymonopolowy postanowił o wszczęciu, z dniem 15 stycznia 2004r., z urzędu, przeciwko Spółce z o.o. Inwest Serwis Finanse w S, postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez oferowanie konsumentom usług uczestnictwa w programie I.S. Finanse na warunkach zawartych we wzorcu, zwanym „Ogólne Warunki Kontraktu”, zawierającym postanowienia wpisane do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, co mogło stanowić naruszenie art. 23 a ust.2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania skarżony przedsiębiorca pismem z dnia 29 stycznia 2004r. poinformował Urząd, że podjął *„niezbędne działania zmierzające do pełnego dostosowania postanowień Ogólnych Warunków Kontraktu do ... przepisów ustawy z dnia 15.12.2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów”* poprzez opracowanie nowego regulaminu, zwanego *„Regulamin Ogólnopolskiego Programu Inicjatyw Gospodarczych” – OPIG.*

Ponadto pismem z dnia 22 lutego 2004r. (otrzymanym w dniu 25 marca 2004r.) skarżony wyjaśnił, co następuje:

- regulamin „Ogólne Warunki Kontraktu” obowiązuje ok. osób,
- Spółka zamierza informować dotychczasowych klientów *„nie o zmianie lecz wprowadzeniu nowych przepisów uczestnictwa w programie OPIG. Każdy klient będzie mógł skorzystać z uczestnictwa w nowym programie”*,
- osoby, które otrzymały produkt uczestnicząc w programie nadal, będąc zobowiązanym do płacenia składek miesięcznych. Osoby, które oczekują na produkt ... mogą otrzymać przydział na zakup produktu zgodnie z „Ogólnymi Warunkami Kontraktu”,
- osoby, które nie będą akceptowały nowego regulaminu (OPIG) nie będą w nim uczestniczyły. *„ Dla tych osób Spółka Inwest Serwis Finanse nadal będzie administrować dotychczasowym programem”.*

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji [...], *„za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców*

umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 [45] Kodeksu postępowania cywilnego ...”.

Dla bytu praktyki, określonej powołanym przepisem niezbędnym jest łączne wystąpienie następujących przesłanek:

- przedsiębiorca musi stosować wzorzec umowy,
- określone postanowienia wzorca umowy muszą, wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zostać uznane za niedozwolone,
- postanowienia niedozwolone muszą zostać wpisane do właściwego rejestru, przez organ do tego uprawniony.

Stosowany przez skarżonego regulamin „Ogólne Warunki Kontraktu”, zawierający zbiór opracowanych (gotowych) i obowiązujących przepisów (klausul), przygotowanych jednostronnie przez przedsiębiorcę bez współudziału, czy woli jego kontrahentów i przed zawarciem przez nich umowy o wykonanie usługi należy uznać za wzorzec umowny, definiowany w literaturze przedmiotu¹ jako doktrynalne określenie wszelkich jednostronnie przygotowanych z góry, przed zawarciem umowy, gotowych klauzul, w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów itp.

Wzorzec umowny jako akt o charakterze ogólnym, narzucony przez proponenta jego kontrahentowi, staje się najczęściej zagrożeniem dla interesów drugiej strony, zwykle konsumenta, bowiem²:

- wyłącza swobodę oceny sytuacji i podjęcia decyzji przez kontrahenta proponenta,
- bardzo często zawiera postanowienia krzywdzące drugą stronę, nierównomiernie określając ryzyko transakcji, zawierając niesymetryczne rozłożenie praw i obowiązków, przyznając tylko proponentowi uprawnienia kształtujące stosunek prawny, zawierając wyłączenia poziomu ochrony przyznanej słabszej stronie przez samo prawo,
- wzorce fingują istnienie konsensusu na - w rzeczywistości niechciane - klauzule,
- wzorce manewrują możliwościami wynikającymi z wyboru prawa właściwego, co niesie ze sobą zagrożenie dla ekonomicznych interesów konsumenta, a nierzadko i dla jego bezpieczeństwa i zdrowia.

Z tych też powodów stosowane przez przedsiębiorców wzorce umowne podlegają szczególnemu nadzorowi i stałej kontroli. Specjalne instrumenty tej kontroli zostały wprowadzone do kodeksu cywilnego w wyniku nowelizacji tego aktu prawnego, dokonanej w 2000r. Mechanizmy kontroli wzorca odnoszą się m.in. do kontroli treści wzorca. Ma ona charakter abstrakcyjny i obejmuje poszczególne przepisy - „klauzule”, pojedynczo lub zbiorowo, czyli cały wzorzec lub jego określone fragmenty.

Zgodnie z art. 479³⁶ K.p.c. sprawy o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone należą do wyłącznej właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Uznanie przez Sąd rażącego naruszenie interesów konsumentów poprzez stosowanie danej (konkretnej) klauzuli umownej skutkuje wpisaniem takiego postanowienia do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Organem wyznaczonym do prowadzenia tego rejestru i dokonywania wpisów do rejestru bezprawnych

¹ E. Łętowska, Ochrona niektórych praw konsumentów, Komentarz, 3. Wydanie, wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2001r., s. 75.

² E. Łętowska, Ochrona niektórych praw konsumentów, Komentarz, 3. Wydanie, wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2001r., s. 76.

klauzul umownych jest, zgodnie z art. 479⁴⁵ K.p.c., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z chwilą dokonania wpisu, określone klauzule umowne umieszczone w rejestrze nie mogą być stosowane przez innych przedsiębiorców, w ich wzorcach.

W oparciu o przeprowadzoną kontrolę wzorca obowiązującego kontrahentów skarżonego ustalono, że określone warunki regulaminu pn. „Ogólne Warunki Kontraktu”, normują obowiązki konsumentów-uczestników programu, tak w formie, jak i treści w sposób zbieżny lub identyczny z niedozwolonymi postanowieniami umownymi umieszczonymi w rejestrze postanowień. Obrazuje to zestawienie zawarte w tablicy nr 1.

Tablica 1

Zestawienie postanowień zawartych w regulaminie z klauzulami umieszczonymi w rejestrze

POSTANOWIENIA REGULAMINU I.S. FINANSE – OGÓLNE WARUNKI KONTRAKTU			POSTANOWIENIE UMIESZCZONE W REJESTRZE POSTANOWIEŃ NIEDOZWOLONYCH		
LP.	PRZEPIS REGULAMINU	TREŚĆ POSTANOWIENIA	TREŚĆ POSTANOWIENIA	POZYCJA W REJESTRZE	SYGNATURA WYROKU SOKiK
1	§ 5 PKT 3	WSTĘPUJĄCY MOŻE ODSTĄPIĆ OD KONTRAKTU PRZED UTWORZENIEM ZGROMADZENIA INWESTORÓW. WSTĘPUJĄCY, KTÓRY ODSTĘPUJE OD KONTRAKTU PRZED UTWORZENIEM ZGROMADZENIA INWESTORÓW LUB UCZESTNIK, KTÓRY REZYGNUJE Z UCZESTNICTWA W ZGROMADZENIU INWESTORÓW TRACI PROWIZJĘ PRZYGOTOWAWCZĄ	WSTĘPUJĄCY, KTÓRY ODSTĘPUJE OD UMOWY PRZED UTWORZENIEM GRUPY TRACI OPŁATĘ WSTĘPNĄ	20	XVII AMC 44/01, z DNIA 6 MAJA 2002R.
2	§ 5 PKT 7	UCZESTNIK ZGROMADZENIA INWESTORÓW, KTÓRY NIE OTRZYMAŁ PRAWA REALIZACJI PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO, MOŻE DOKONAĆ ZA ZGODĄ I.S. FINANSE ZMIANY ZESTAWU Z NIŻSZEGO NA WYŻSZY (NIE ODWROTNIE)...”,	CZŁONEK GRUPY, KTÓRY NIE OTRZYMAŁ PRZYDZIAŁU TOWARU MOŻE DOKONAĆ ZA ZGODĄ INCo ZMIANY ZESTAWU Z NIŻSZEGO NA WYŻSZY (NIE ODWROTNIE)	61	XVII AMC 50/01, z DNIA 27 CZERWCA 2003R.
3	§ 9 PKT 10	INWESTOROWI, KTÓREMU PRZYZNANO PRAWO REALIZACJI PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO, A KTÓRY ZREZYGNOWAŁ LUB NIE WPŁACIŁ W TERMINIE KWOTY WYNIKAJĄCEJ Z ZAOFEROWANYCH SKŁADEK KOMPLETNYCH, ZOSTAJE COFNIĘTE PRAWO REALIZACJI PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO Z RÓWNOCZESNYM ODSUNIĘCIEM GO OD TRZECH KOLEJNYCH AKTÓW REZYDUALNYCH	CZŁONKOWI GRUPY, KTÓREMU PRZYDZIELONO TOWAR POPRZEC DEKLARACJĘ, A KTÓRY ZREZYGNOWAŁ LUB NIE WPŁACIŁ W TERMINIE KWOTY WYNIKAJĄCEJ Z ZADEKLAROWANYCH RAT KOMPLETNYCH ... TOWAR ZOSTAJE COFNIĘTY Z RÓWNOCZESNYM ODSUNIĘCIEM GO OD PRZYDZIAŁU ASYGNATY POPRZEC DEKLARACJĘ NA KOLEJNE TRZY MIESIĄCE.	64	XVII AMC 50/01, z DNIA 27 CZERWCA 2003R.
4	§ 12 PKT 1	JEŻELI POWSTANIE ZALEGŁOŚĆ W PŁACENIU SKŁADEK INWESTYCYJNYCH, INWESTOR ZOBOWIĄDUJE SIĘ DO NATYCHMIASTOWEJ SPŁATY NA RZECZ I.S. FINANSE ZALEGŁOŚCI WRAZ Z NALEŻNYMI ODSETKAMI W WYSOKOŚCI 0,15% ZA KAŻDY DZIEŃ ZWŁOKI”,	CZŁONEK GRUPY ZOBOWIĄDUJE SIĘ DO ZAPŁACENIA NA RZECZ INCo ZALEGŁOŚCI WRAZ Z NALEŻNYMI ODSETKAMI W WYSOKOŚCI 0,15% ZA KAŻDY DZIEŃ ZWŁOKI.	70	XVII AMC 50/01, z DNIA 27 CZERWCA 2003R.
5	§ 12 PKT 3b	W STOSUNKU DO INWESTORA, KTÓREMU NIE PRZYDZIELONO JESZCZE PRAWA DO REALIZACJI PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO, A KTÓRY NIE WPŁACIŁ DWÓCH SKŁADEK MIESIĘCZNYCH I.S. FINANSE MOŻE DOKONAĆ WYKLUCZENIA ZA ZGROMADZENIA INWESTORÓW, INWESTOR OTRZYMA NOMINALNY ZWROT SKŁADEK PODSTAWOWYCH W TERMINIE 30 DNI LICZĄC OD	W STOSUNKU DO CZŁONKA GRUPY, KTÓREMU NIE PRZYDZIELONO JESZCZE TOWARU, A KTÓRY NIE WPŁACIŁ DWÓCH RAT MIESIĘCZNYCH – INCo DOKONA WYKLUCZENIA Z GRUPY. CZŁONEK GRUPY OTRZYMA ZWROT WPŁACONYCH RAT PODSTAWOWYCH (BEZ WALORYZACJI I OPROCENTOWANIA) W CZASIE	69	XVII AMC 50/01, z DNIA 27 CZERWCA 2003R.

		DATY LIKWIDACJI ZGROMADZENIA INWESTORÓW, PO POTRĄCENIU NALEŻNYCH I.S. FINANSE KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH.”,	LIKWIDACJI GRUPY ... PO POTRĄCENIU NALEŻNYCH INCo KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH		
6	§ 12 PKT 5,	W STOSUNKU DO INWESTORA, KTÓREMU PRZYDZIELONO PRZEDMIOT INWESTYCYJNY, A NIE WPŁACIŁ W TERMINIE ZAOFEROWANEJ ILOŚCI SKŁADEK KOMPLETNYCH ZGODNIE Z § 9 PKT 5 ZOSTANĄ NALICZONE ODSETKI W WYSOKOŚCI 0,15% ZA KAŻDY DZIEŃ ZWŁOKI LICZĄC OD DNIA WYMAGALNOŚCI. OSTATECZNY TERMIN DOKONANIA WPŁATY USTALA SIĘ NA TRZYDZIEŚCI DNI, LICZĄC OD DATY NADANIA NA POCZCIE ZAWIADOMIENIA O PRZYDZIELENIU PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO. NIEDOTRZYMANIE POWYŻSZEGO TERMINU SPOWODUJE COFNIĘCIE PRAWA REALIZACJI PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO	W STOSUNKU DO CZŁONKA GRUPY, KTÓREMU PRZYDZIELONO TOWAR W DRODZE DEKLARACJI, A NIE WPŁACIŁ W TERMINIE ZADEKLAROWANYCH ILOŚCI RAT KOMPLETNYCH ZGODNIE Z ART. 10 UST. 4 ZOSTANĄ NALICZONE ODSETKI W WYSOKOŚCI 0,15% ZA KAŻDY DZIEŃ ZWŁOKI LICZĄC OD DNIA WYMAGALNOŚCI. OSTATECZNY TERMIN DOKONANIA WPŁATY USTALA SIĘ NA TRZYDZIEŚCI (30) DNI, LICZĄC OD DNIA NADANIA NA POCZCIE ZAWIADOMIENIA O PRYZNANIU TOWARU.	65	XVII AMC 50/01, z DNIA 27 CZERWCA 2003R.
7	§ 13 PKT 1 I 2	INWESTOR, KTÓREMU NIE PRZYDZIELONO JESZCZE PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO, MOŻE WYSTĄPIĆ ZE ZGROMADZENIA INWESTORÓW W DOWOLNYM CZASIE POD WARUNKIEM, ŻE NIE ZALEGA Z PŁATNOŚCIAMI SKŁADEK I POWIADOMI O SWYM ZAMIARZE ZARZĄD I.S. FINANSE W FORMIE PISEMNEJ” – (PKT 1), „INWESTOR OTRZYMA NOMINALNY ZWROT WPŁACONYCH SKŁADEK PODSTAWOWYCH W TERMINIE 30 DNI PO LIKWIDACJI ZGROMADZENIA INWESTORÓW, PO POTRĄCENIU NALEŻNYCH I.S. FINANSE KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH” – (PKT 2),	UCZESTNIK GRUPY, KTÓREMU NIE PRZYDZIELONO JESZCZE TOWARU, MOŻE WYSTĄPIĆ Z GRUPY W DOWOLNYM CZASIE POD WARUNKIEM, ŻE NIE ZALEGA W PŁATNOŚCIACH RAT I POWIADOMI O SWYM ZAMIARZE PGK. UCZESTNIK GRUPY OTRZYMA ZWROT WPŁACONYCH RAT PODSTAWOWYCH, BEZ WALORYZACJI I OPROCENTOWANIA W CZASIE LIKWIDACJI GRUPY..., PO POTRĄCENIU NALEŻNYCH PGK KREDYT KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH ORAZ OPŁATY WSTĘPNEJ.	50	XVII AMC 58/01, z DNIA 2 GRUDNIA 2002R.
8	§ 15 PKT 2	JEŻELI W CIĄGU DWÓCH KOLEJNYCH POSIEDZEŃ REZYDUALNYCH NIE ZOSTANĄ ZEBRANE ZASOBY ZGROMADZENIA INWESTORÓW, POZWALAJĄCE NA PRYDZIAŁ JEDNEGO PRZEDMIOTU INWESTYCYJNEGO, I.S. FINANSE UPOWAŻNIONY JEST DO WSTRZYMANIA POSIEDZEŃ REZYDUALNYCH I PRZYSTĄPIENIA DO PRZEDTERMINOWEJ LIKWIDACJI ZGROMADZENIA INWESTORÓW LUB DO PODJĘCIA INNEGO ROZWIĄZANIA, KTÓRE NAJLEPIEJ POSŁUŻY INWESTOROM ZGROMADZENIA INWESTORÓW I UMOŻLIWI DALSZE FUNKCJONOWANIE W PROGRAMIE INWESTOROM, KTÓRZY TERMINOWO WYPEŁNILI SVOJE ZOBOWIĄZANIA WOBEC I.S. FINANSE.	W PRZYPADKU, GDY W CIĄGU DWÓCH KOLEJNYCH MIESIĘCY NIE ZOSTANIE ZEBRANY FUNDUSZ GRUPY POZWALAJĄCY NA PRYDZIAŁ JEDNEGO TOWARU, INCo UPOWAŻNIONE JEST DO WSTRZYMANIA AKTÓW ASYGNACYJNYCH I PRZYSTĄPIENIA DO PRZEDTERMINOWEJ LIKWIDACJI DANEJ GRUPY LUB DO PODJĘCIA INNEGO ROZWIĄZANIA, KTÓRE NAJLEPIEJ POSŁUŻY INTERESOM GRUPY I UMOŻLIWI DALSZE FUNKCJONOWANIE W SYSTEMIE CZŁONKOM GRUPY, KTÓRZY WYPEŁNILI TERMINOWO SVOJE ZOBOWIĄZANIA.	71	XVII AMC 50/01, z DNIA 27 CZERWCA 2003R.
9	§ 17	1. W CIĄGU TRZECH MIESIĘCY LICZĄC OD TERMINU ZAKOŃCZENIA PLANU SKŁADKOWEGO I.S. FINANSE DOKONA OSTATECZNEJ LIKWIDACJI ZGROMADZENIA INWESTORÓW. 2. ZASOBY JAKIE EWENTUALNIE POZOSTANĄ PO LIKWIDACJI ZGROMADZENIA INWESTORÓW, ZOSTANĄ PRZEZNACZONE NA: A) POKRYCIE STRAT POWSTAŁYCH W ZGROMADZENIU INWESTORÓW Z POWODÓW NIEZAWINIONYCH PRZEZ I.S. FINANSE (NP. NIEMOŻNOŚĆ WYEGZEKWOWANIA ZADŁUŻENIA OD INWESTORÓW LUB PORĘCZYCIELI ITP.) B) WYPŁATĘ SKŁADEK PODSTAWOWYCH INWESTOROM, KTÓRYM NIE ZOSTAŁ PRZYDZIELONY PRZEDMIOT INWESTYCYJNY, A KTÓRZY ZREZYGNOWALI LUB ZOSTALI WYKLUCZENI, ZGODNIE Z ZASADAMI OKREŚLONYMI W § 14 I 16. 3. JEŻELI POZOSTAJĄCE W DYSPOZYCJI I.S. FINANSE ŚRODKI FINANSOWE BĘDĄ NIEWYSTARCZAJĄCE DLA CAŁKOWITEGO	1. W CIĄGU TRZECH MIESIĘCY LICZĄC OD TERMINU ZAKOŃCZENIA PLANU RATALNEGO PGK KREDYT DOKONA OSTATECZNEJ LIKWIDACJI GRUPY. 2. FUNDUSZE JAKIE EWENTUALNIE POZOSTANĄ PO LIKWIDACJI GRUPY ZOSTANĄ PRZEZNACZONE NA: A) POKRYCIE STRAT POWSTAŁYCH W GRUPIE Z POWODÓW NIEZAWINIONYCH PRZEZ PGK KREDYT (NP. NIEMOŻLIWOŚĆ WYEGZEKWOWANIA ZADŁUŻENIA OD UCZESTNIKÓW GRUPY LUB PORĘCZYCIELI) B) WYPŁATĘ RAT PODSTAWOWYCH UCZESTNIKOM GRUPY, KTÓRYM NIE ZOSTAŁ PRZYDZIELONY TOWAR, A KTÓRZY ZREZYGNOWALI LUB ZOSTALI WYKLUCZENI ZGODNIE Z ZASADAMI OKREŚLONYMI W § 14 I § 15.3 JEŻELI BĘDĄCE W DYSPOZYCJI PGK KREDYT ŚRODKI FINANSOWE, BĘDĄ	49	XVII AMC 58/01, z DNIA 2 GRUDNIA 2002R.

		ROZLICZENIA WIERZYTELNOŚCI W POWYŻSZEJ KOLEJNOŚCI, REGULOWANE BĘDĄ PROPORCJONALNIE DO WYSOKOŚCI WPŁAT KAŻDEGO INWESTORA. 4. JAKIE KOLWIEK ZMNIEJSZENIA SIĘ ZASOBÓW ZGROMADZENIA INWESTORÓW, WYWOŁANE PRZEZ ZDARZENIA NIE PRZEWIDZIANE W NINIEJSZYM KONTRAKCIE, A NIEZALEŻNE OD I.S. FINANSE, OBCIĄŻAŁO BĘDZIE PROPORCJONALNIE INWESTORÓW	NIEWYSTARCZAJĄCE DLA CAŁKOWITEGO ZASPOKOJENIA WIERZYTELNOŚCI W POWYŻSZEJ KOLEJNOŚCI PŁATNOŚCI, NALEŻNOŚCI REGULOWANE BĘDĄ PROPORCJONALNIE DO WYSOKOŚCI WPŁAT KAŻDEGO UCZESTNIKA GRUPY. JAKIE KOLWIEK ZMNIEJSZENIE SIĘ FUNDUSZY GRUPY, WYWOŁANE PRZEZ ZDARZENIA NIE PRZEWIDZIANE W NINIEJSZEJ UMOWIE, A NIEZALEŻNE OD PGK KREDYT, BĘDZIE OBCIĄŻAŁO PROPORCJONALNIE UCZESTNIKÓW GRUPY.		
--	--	--	--	--	--

Z zaprezentowanego zestawienia wynika, iż w przypadku każdego z kwestionowanych zapisów, jego treść w porównywaniu z klauzulą wpisaną do rejestru jest prawie identyczna. Niewielkie różnice, praktycznie odnoszą się wyłącznie do używanej terminologii, dotyczy to zarówno innej nazwy przedsiębiorcy jak i np. innego określenia kontrahenta (Inwestor, członek Grupy lub uczestnik Grupy).

Mając na uwadze zapis art. 479⁴⁴ K.p.c., zgodnie z którym orzeczenie sądu, w danej sprawie, ma skutek także wobec osób trzecich, należało przyjąć, że zakazane są także i postanowienia umowne, stosowane lub obowiązujące u innych przedsiębiorców, jeżeli tylko ich treść wskazuje na identyczny zamiar, czy skutek prawny. Zakaz ten wynika z postanowień kodeksu cywilnego, wskazanych w sposób abstrakcyjny, które za niedozwolone uznają określone zachowania, nie zaś sposób formułowania tych zachowań. W związku z tym uprawnionym i zasadnym jest twierdzenia, że niedozwolonym postanowieniem umownym jest każde, które dotyczy takiego samego zachowania, jak zawarte w postanowieniu wpisanym do rejestru. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ K.p.c.) spełniają one taką samą funkcję jak przepisy prawne, a zatem dla ich oceny – w drodze analogii – stosować należy zasady wykładni przepisów, a przy określaniu znaczenia niedozwolonych postanowień umownych wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej. Dlatego też niedozwolonymi są postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywalnej.

Warunkiem koniecznym i wystarczającym dla uznania danego zachowania przedsiębiorcy za bezprawne i godzące w interesy konsumentów nie jest więc, aby zachowana była literalna identyczność obu porównywanych klauzul. Niewielkie, czy nieznaczące różnice, modyfikacje treści warunków umownych, nie przesądzają więc o braku możliwości uznania kontrolowanego postanowienia również za niedozwolone, jeżeli tylko skutek stosowania takiego warunku umownego dochodzi do naruszenie takich samych praw kontrahenta przedsiębiorcy, zwykle konsumenta indywidualnego.

Porównanie dziewięciu kwestionowanych warunków badanego wzorca i postanowień umieszczonych w rejestrze dowodzi, iż treści poszczególnych przepisów regulaminu w sposób na tyle tożsamy kształtują obowiązki kontrahenta z tymi umieszczonymi w rejestrze, iż można przyjąć, że mamy do czynienia z tymi samymi postanowieniami umownymi. Konstytuują one bowiem w sposób identyczny, wynikające z tych warunków, zarówno prawa jak i obowiązki konsumentów.

Istotą praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jest bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Oferta handlowa skarżonego przedsiębiorcy kierowana jest do bliżej nieokreślonej liczby odbiorców, najczęściej konsumentów, którzy nie mają możliwości indywidualnego kształtowania warunków kontraktu, gdyż te same zasady udziału w zorganizowanym przez skarżonego przedsię-

biorec systemie konsorcyjnym obowiązują wszystkich jego uczestników. Stąd - biorąc pod uwagę identyczność stosunków umownych zawieranych z konsumentami - całkowicie uprawnionym jest twierdzenie, że interes zgłaszających zapotrzebowanie na produkt oferowany przez Spółkę Inwest Serwis Finanse nie jest kumulacją ich indywidualnych interesów, gdyż w tym przypadku reprezentują oni pewną zbiorowość (grupę) i jej interes, który, poprzez narzucenie przez organizatora warunków uczestnictwa w systemie, może doznać uszczerbku.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że wszystkie, wymienione wyżej, ustawowe przesłanki art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów [...] zostały spełnione. Skarżony przedsiębiorca stosował bowiem wzorzec umowny który zawierał postanowienia:

- uznane za niedopuszczalne w stosunkach zawieranych z konsumentami,
- wpisane zostały do rejestru klauzul niedozwolonych,

przez co naruszył interes grupy konsumentów – aktualnych i potencjalnych uczestników systemu.

Zgodnie z art. 23 c ust. 1 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu uznaje praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechania jej stosowania.

Choć w trakcie prowadzonego postępowania skarżony przedsiębiorca wyraził wolę wprowadzenia nowych zasad funkcjonowania programu, to jednak deklaracja ta pozostaje bez wpływu na treść niniejszego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z oświadczeniem Spółki, każdy obecny klient będzie mógł skorzystać z uczestnictwa w nowym programie, tym niemniej, zarówno ci, którzy już otrzymali „*produkt*”, jak i ci którzy nie będą akceptowali nowego regulaminu będą uczestniczyć w programie I.S. Finanse na dotychczasowych warunkach. Z tych też powodów, w ocenie organu antymonopolowego, wprowadzenie przez skarżonego nowych przepisów działania programu, w żadnej mierze nie może być traktowane jako zaprzestanie stosowania zarzucaanej praktyki, zwłaszcza, że dotychczasowy regulamin nadal będzie mieć moc wiążącą dla określonej liczby klientów Spółki, którzy nie zaakceptują uczestnictwa w zmodyfikowanym konsorcjum.

Mając to na uwadze orzeczono jak sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 ze zmianami) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Roman Jarząbek
Dyrektora Delegatury w Gdańsku

